

POLITIKA PROTIV KORUPCIJE I PRIMANJA MITA NLB GRUPE

NLB Grupa se čvrsto zalaže za usklađenost poslovanja i integritet i ima nultu toleranciju prema bilo kom obliku korupcije i primanja mita u različitim jurisdikcijama u kojima posluje.

NLB Grupa je svesna važnosti borbe protiv korupcije, kao i drugih oblika finansijskog kriminala. Zato, NLB d.d. i druge članice NLB Grupe aktivno primenjuju politike i postupke kako bi sledili nultu toleranciju prema bilo kojem obliku korupcije, bilo u javnom ili privatnom sektoru. U tom smislu, uspostavili smo pravila i procedure, smernice i pravila ponašanja koja su obavezujuća za sve zaposlene, kao i za članove organa upravljanja članica NLB Grupe. Ove standarde očekujemo od poslovnih partnera, dobavljača i drugih lica sa kojima saradujemo.

Kao deo naše politike sprečavanja prevara, zloupotreba i drugih štetnih ponašanja, posebni kanali za prijave nepravilnosti dostupni su (<https://whistler.nlb.si/kombank>) svim zaposlenima putem kojih oni u dobroj veri mogu poverljivo izveštavati odgovarajuću jedinicu za upravljanje usklađenošću o sumnji na koruptivne radnje ili druge oblike rizika od korupcije o kojima postanu svesni tokom svojih profesionalnih aktivnosti. Kao deo našeg pristupa, mi garantujemo ne samo anonimnost licu koje je prijavilo, već i njegovu zaštitu od bilo kakvog oblika odmazde.

U NLB Grupi svaki oblik korupcije je strogo zabranjen.

Korupcija znači svaku zloupotrebu položaja u privatne svrhe. To uključuje pribavljanje finansijskih i nefinansijskih koristi za sebe ili za druge. Primeri korupcije su ucene, podmićivanje, prevara, nepotizam, plaćanje olakšica.¹

U NLB Grupi je zabranjeno korišćenje bilo kojih resursa bilo koje članice NLB Grupe u bilo koje nezakonite svrhe ili svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima predviđenim ovom politikom. Zaposleni su dužni da odbiju svako koruptivno ponašanje i odmah ga prijave OJ nadležna za usklađenost poslovanja.

Nezakonito prihvatanje i nedozvoljeno davanje poklona (podmićivanje)

U NLB Grupi je strogo zabranjeno nezakonito davanje ili prihvatanje poklona bilo kome/od bilo koga, bilo da je u pitanju poslovni partner, dobavljač ili javni službenik, radi dobijanja novog posla, zadržavanja postojećeg posla ili davanja prednosti nečijim interesima na pogrešan način. Niko u NLB Grupi ni u kom slučaju ne sme obećavati, nuditi, prihvatiti ili davati bilo šta što bi se moglo smatrati mitom. Ne samo da je ovo nezakonito, već predstavlja krivično delo, krši politike NLB Grupe i podriva naš poslovni integritet.

Plaćanje olakšica

U NLB Grupi plaćanja za olakšice su zabranjena. Isplata olakšica se ne sme niti vršiti niti primati. Naknade za olakšavanje podrazumevaju plaćanja kada se (mala) suma novca nudi ili obećava javnim službenicima² ili predstavnicima vlade kako bi se obezbedile ili ubrzale rutinske ili neophodne aktivnosti koje su deo uobičajenih (zvaničnih) procedura. Obično se takva plaćanja traže u gotovini. Tipični primeri su plaćanja (niskih) iznosa javnim službenicima radi osiguranja vize, prolaska robe kroz carinu ili ubrzavanja procesa izdavanja zvaničnih dozvola (licenci, građevinskih dozvola itd.) ili okončanja postupaka. Iako se u određenim zemljama širom sveta takve isplate zahtevaju, one predstavljaju podmićivanje i često uključuju poklone i slično.

Nepotizam

U NLB Grupi nepotizam je zabranjen. Svi postupci zapošljavanja ili angažovanja spoljnih saradnika moraju se sprovesti transparentno, koristeći načelo pravičnog i jednakog tretmana i pružanja jednakih mogućnosti, u skladu sa propisanim procedurama zapošljavanja ili angažovanja spoljnih pružalaca usluga kako bi se regrutovali najbolji kandidati i izbegao sukob interesa.

---

¹ Podsticanje se takođe smatra korupcijom - ako neko obeća ili čak da nagradu drugoj osobi u zamenu za radnju koja ima naznake korupcije. U tom slučaju, i osoba kojoj je dat podsticaj i osoba koja u suštini obavlja takvu radnju uključene su u koruptivnu radnju.

² Javni službenik znači:

- službenici ili zaposleni bilo koje vlade ili državnog organa, agencije ili pravnog lica na bilo kom nivou (uključujući kandidate za političke funkcije, članove ili političke stranke i zaposlene, kao i političke stranke)
- zaposleni u državnim preduzećima
- lica koja vrše javna ovlašćenja za račun države (npr. član diplomatskog predstavništva) članovi međunarodnih organizacija.

Nepotizam znači da donosilac odluke ili osoba sa uticajem na donošenje odluka bez opravdanog i potkrepljenog razloga daje prioritet članovima uže porodice ili drugim osobama sa kojima je u bliskom ličnom odnosu (lični poznanici).

Lobiranje i politički doprinosi

Lobiranje je proces u kojem interesne grupe i/ili civilno društvo pokušavaju da utiču na donosiocima odluka (uglavnom političkih). Članovi Izvršnog odbora Banke će lobirati i zastupati interese Banke i NLB Grupe u skladu s relevantnim propisima, poštujući princip transparentnosti (kao neregistrovani lobisti) u skladu sa zakonodavstvom koje reguliše lobiranje. U izuzetnim slučajevima, registrovani lobisti mogu se koristiti za zaštitu legitimnih interesa uz prethodno odobrenje Izvršnog odbora Banke. Bilo koje drugo lobiranje u ime NLB Grupe nije dozvoljeno. Izražavanje interesa u ime Banke i NLB Grupe putem interesnih udruženja, kao što su udruženja banaka, neće se smatrati lobiranjem.

U NLB Grupi članice neće plaćati nikakve političke doprinose - ni direktne ni indirektno. Politički doprinosi su doprinosi jednom ili više političara, političkoj kampanji ili političkoj stranci. Takvi doprinosi mogu se smatrati pokušajem sticanja poslovne prednosti. NLB Grupa je politički neutralna i stoga ne daje finansijske doprinose političkim strankama, političkim predstavnicima ili političkim kampanjama. Ipak, svaki zaposleni, bez obzira na svoju poziciju, može slobodno učestvovati u političkim aktivnostima ili kampanjama, ali samo kao pojedinac u svojoj privatnoj sferi, bez korišćenja bilo kakve resursa, mreže ili brenda NLB-a za doprinos (finansijski ili nefinansijski) aktivnostima ili političkim strankama, političarima ili političkim kampanjama.

Sponzorstva i donacije

Donacija je jednosmerna transakcija, doprinos namenjen onima kojima je potrebna pomoć, a primalac ne treba ništa da radi u zamenu za donaciju. Sponzorstvo je dvosmerna transakcija, gde primalac sponzorskih sredstava takođe mora da ispuni određene unapred dogovorene obaveze, kao što je reklamiranje, pokazivanje logotipa sponzora itd. Društvena odgovornost, koja uključuje programe sponzorstva i doniranja, jedna je od osnovnih odgovornosti NLB Grupe; zbog toga je neophodno poštovati uspostavljene transparentne procedure odobravanja i praćenja da li je ispunjena svrha donacija i sponzorstava (uključujući i uslove).

Donacije i sponzorstva biće dozvoljeni ako izražavaju ili podržavaju vrednosti NLB Grupe i ako su u skladu sa unutrašnjim politikama NLB Grupe. Svaki zaposleni NLB Grupe mora izbegavati odobravanje donacija i sponzorstava na netransparentan način za profitne organizacije, udruženja ili organizacije ili osobe povezane sa NLB Grupom, ili bez poštovanja pravila uspostavljenih za odobravanje donacija i sponzorstava.

Standardi za dobavljače i/ili spoljne pružaoce usluga

Naši postupci nabavke mogu da uključuju robu i usluge koje se redovno proizvode u zemljama širom sveta. Stoga je važno da budemo svesni rizika sa kojim se suočava NLB Grupa zbog ponašanja naših dobavljača i spoljnih pružalaca usluga (poslovnih partnera). Odgovorno poslovanje podrazumeva da osiguravamo saradnju samo sa dobavljačima koji imaju visoke etičke standarde koji se podudaraju s našim. Dobavljači ili spoljni pružaoци usluga mogu takođe uključiti podizvođače, dobavljače roba i usluga za bilo koju članicu NLB Grupe. Sva treća lica moraju biti na odgovarajući način proverena, nadgledana i kontrolisana na osnovu rizika koje članice NLB Grupe moraju redovno procenjivati. Dobavljači i spoljni pružaoци usluga moraju biti unapred obavješteni o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu) dok ugovori sa Bankom moraju da sadrže standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe). Takođe je neophodno sa dužnom pažnjom izvršiti analizu dobavljača i spoljnog pružaoца usluga, i sprovesti redovne procene rizika ugovornog odnosa tokom trajanja ugovora u skladu sa internim pravilima za postupke poveravanja aktivnosti i nabavke. Da bi se sprečila korupcija, sva pravila ove politike, uključujući pravila o poklonima, olakšicama i podmićivanju, na isti će se način primenjivati na dobavljače i spoljne pružaoce usluga.

Korišćenje posrednika

Posrednici su agenti, savetnici, agenti za promet nekretninama, predstavnici i druga lica koja deluju u ime i za račun Banke ili druge članice NLB Grupe. U određenim slučajevima takođe sarađuju sa javnim službenicima (npr. prilikom dobijanja dozvola za izgradnju poslovnih zgrada, dobijanja drugih dozvola itd.).

U praksi je rizik od korupcije i podmićivanja veći (takva dela su češća) kada se koriste posrednici. Budući da oni predstavljaju NLB Grupu, mi smo odgovorni za svoje posrednike kao da su naši zaposleni. Stoga, posrednici moraju biti unapred obavješteni o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu) dok ugovori sa Bankom moraju da sadrže standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe). Da bi se sprečila korupcija, sva pravila ove politike, uključujući pravila o poklonima, olakšicama i podmićivanju, na isti će se način primenjivati na posrednike.

Zapošljavanje ili naručivanje usluga od bivših državnih službenika, nameštenika ili njihovih rođaka

Javni službenici i nosioci funkcija, članovi njihove uže porodice i druge osobe usko povezane sa njima (npr. prijatelji, drugi bliski poznanici) nikada ne mogu dobiti prioritet zbog ovih veza u postupcima zapošljavanja ili procesima naručivanja usluga ili kupovine robe. Isto pravilo važi i za bivše javne službenike i službenike u periodu od poslednjih 5 godina od prestanka radnog odnosa ili funkcije. U postupcima zapošljavanja i procesima kupovine mora se utvrditi da li postoje rizici korupcije ili rizici sukoba interesa zbog takvih veza u skladu sa ovom politikom. Ako postoji bilo kakva sumnja, OJ nadležna za usklađenost poslovanja će izdati mišljenje.

Kontakti sa visokim državnim zvaničnicima

Članovi organa upravljanja članica NLB Grupe koji imaju kontakte sa vladom ili predstavnicima države ili predstavnicima diplomatskih predstavništava ili međunarodnih organizacija moraju, pored poštovanja pravila o prihvatanju i davanju poklona, kako bi zaštitili integritet i ugled NLB Grupe, voditi računa da u tim kontaktima ostvaruju osnovni cilj ove politike, odnosno osiguraju transparentnost poslovanja.

U cilju zaštite interesa NLB Grupe i poštovanja pravila ove politike, potrebno je voditi evidenciju o (bilateralnim) sastancima članova organa upravljanja (izvršnih i neizvršnih odbora) članice NLB Grupe sa predstavnicima vlade ili države, ili predstavnicima diplomatskih predstavništava ili međunarodnih organizacija. Sekretarijat svake članice NLB Grupe vodi evidenciju o takvim kontaktima sa sledećim podacima: a) mesto i datum sastanka, b) učesnici sastanka i c) svrha sastanka.

Kontakti sa drugim licima

Zaposleni u NLB Grupi kojima se obratio predstavnik ili agent dobavljača, spoljnog pružaoca usluga, klijenta ili trećeg lica kako bi pokušali da neprimereno utiču na poslovne odluke članice NLB Grupe na neprimeren ili nezakonit način, dužni su da na to odmah ukažu OJ nadležnoj za usklađenost poslovanja.

Pravila o primanju i davanju poklona

Zaposlenima u NLB Grupi nije dozvoljeno, direktno ili indirektno, vršiti bilo koji oblik korupcije, isti ne mogu tražiti, zahtevati ili prihvatati ili obećavati novac, nagradu, poklon, drugu korist ili (povratnu) uslugu od bilo kog klijenta, bilo kojeg (postojećeg ili potencijalnog) poslovnog partnera ili trećeg lica.

Poklonom će se smatrati i pokrivanje putnih troškova i troškova smeštaja, kao i pokrivanje ili izostavljanje kotizacija za stručne konferencije, poslovne sastanke i kurseve (bilo Banke ili treće strane).

Učešće na takvom događaju je dozvoljeno u sledećim slučajevima:

- troškovi su opravdani, razumni i u skladu sa pravilima o naknadi putnih troškova;
- legitimno je u poslovne svrhe (npr. dati poklon proizlazi iz koristi primljenih u okviru sponzorstava i donacija, a koristi ga Banka za jačanje partnerstva sa postojećim ili budućim klijentima);
- ne odstupa od poslovne prakse;
- ne ostavlja utisak da bi mogao uticati na razumne poslovne odluke i postupke;
- ne utiče ili ne ostavlja utisak da bi moglo uticati na poslovne odluke i postupke zaposlenog (npr. nema poslovnih pregovora u toku ili u planu).

Dozvoljeni oblici gostoprimstva (npr. zabava, večere, društveni događaji koji prate konferencije ili stručne sastanke) biće oni koji:

- su legitimni u poslovne svrhe i dostupni u istom obliku svim učesnicima događaja;

- su pristojne prirode;
- predstavljaju komponente profesionalnog ili poslovnog sastanka razumnog trajanja (maksimalno jedna desetina trajanja programa);
- vrednosti koju bi pojedinac bio spreman da plati ako putuje privatno.

Javni službenici

Kada saradujete sa subjektima javnog sektora (uključujući subjekte javnog prava), morate biti naročito oprezni; zato poštujujte pravila koja se generalno odnose na poklone i gostoprimstvo.

Kršenje ove politike

Svako kršenje pravila ove politike tretiraće se u skladu s internim aktima koji se odnose na tretman i sankcionisanje takvih kršenja. Korupcija je krivično delo i posledice su često dalekosežne i mogu uključivati sankcije u vidu znatnih novčanih kazni, stavljanje na crnu listu međunarodnih organizacija, zatvorske kazne za pojedince i sankcionisanje pravnih lica. Pored toga, svaka članica NLB Grupe može pretrpeti znatnu štetu zbog gubitka ugleda, integriteta i društvene odgovornosti. Zato, NLB Grupa smatra da je svako kršenje ove politike velika povreda dužnosti zaposlenih; a ako se otkriju bilo kakva kršenja, primeniće se odgovarajuće mere, koje mogu dovesti do prestanka radnog odnosa i podnošenja krivične prijave protiv dotičnog zaposlenog.

U vezi sa štetnim postupcima, NLB Grupa je uspostavila standard nulte tolerancije na nezakonite i neetičke postupke i nepoštovanje vrednosti. Ovaj standard se ističe kao jedan od osnovnih principa koji se sledi u poslovanju.

Nulta tolerancija odnosi se na sve namerne radnje zaposlenih koje predstavljaju štetno ponašanje za članicu NLB Grupe i kao takve su definisane zakonskim ili podzakonskim aktima, internim pravnim aktima, dobrom poslovnom praksom i drugom opšte poznatom dobrom poslovnom praksom. Nulta tolerancija se odnosi i na radnje zaposlenih počinjene iz krajnjeg nemara - okolnosti kada zaposleni treba da budu svesni mogućnosti da svojim postupcima mogu naneti štetu Banci ili NLB Grupi, ali nisu uspeli da ih spreče.

NLB Grupa primenjuje nultu toleranciju prema kojoj su sve radnje korupcije neprihvatljive. Nekoliko takvih radnji manjeg značaja takođe podriva zakon i dovodi do potencijalno ozbiljnijih oblika kršenja.

NLB Grupa uspostavila je kanale za prijavljivanje sumnje na nedolično ponašanje, putem kojih se može prijaviti sumnja na povredu ove politike (takođe anonimno); Banka će obezbediti zaštitu uzbunjivača i sprovođenje istražnog postupka i preduzimanje odgovarajućih mera.